

ПРАВИЛНИК ЗА ПРИЛАГАНЕ НА ЗАКОНА ЗА РАЗВИТИЕТО НА АКАДЕМИЧНИЯ СЪСТАВ В РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

Приет с ПМС № 202 от 10.09.2010 г.

Обн. ДВ. бр.75 от 24 Септември 2010г., изм. ДВ. бр.19 от 8 Март 2011г., изм. ДВ. бр.9 от 31 Януари 2012г., изм. ДВ. бр.62 от 12 Юли 2013г., доп. ДВ. бр.60 от 22 Юли 2014г., изм. ДВ. бр.57 от 28 Юли 2015г., изм. и доп. ДВ. бр.56 от 6 Юли 2018г., изм. и доп. ДВ. бр.15 от 19 Февруари 2019г., изм. ДВ. бр.76 от 5 Септември 2023г., изм. ДВ. бр.23 от 18 Март 2025г.

Глава първа. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1. (1) (Изм. - ДВ, бр. 19 от 2011 г., в сила от 08.03.2011 г., предишен текст на чл. 1 - ДВ, бр. 56 от 2018 г., в сила от 06.07.2018 г.) С правилника се урежда прилагането на Закона за развитието на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ).

(2) (Нова - ДВ, бр. 56 от 2018 г., в сила от 06.07.2018 г.) С този правилник се определят и минималните национални изисквания към научната, преподавателската и/или художественотворческата или спортната дейност на кандидатите за придобиване на научна степен и за заемане на академичните длъжности "главен асистент", "доцент" и "професор".

Чл. 1а. (Нов - ДВ, бр. 56 от 2018 г., в сила от 06.07.2018 г.) (1) Кандидатите за придобиване на научна степен и за заемане на академичните длъжности "главен асистент", "доцент" и "професор" трябва да отговорят на съответните минимални национални изисквания към научната, преподавателската и/или художественотворческата или спортната дейност, определени в приложението по научни области и/или професионални направления за всяка научна степен и за всяка академична длъжност въз основа на показателите по чл. 2б, ал. 2 от ЗРАСРБ.

(2) Висшите училища и научните организации могат да определят в правилниците си и допълнителни изисквания към кандидатите за заемане на академични длъжности при спазване на ЗРАСРБ и на този правилник.

(3) Допълнителните изисквания по ал. 2 може да включват създаване на допълнителна група/групи показатели и/или повишаване на минималните изисквани точки по групи показатели, определени в таблица 1 на всяка област от приложението.

Чл. 2. (Изм. - ДВ, бр. 19 от 2011 г., в сила от 08.03.2011 г., изм. - ДВ, бр. 56 от 2018 г., в сила от 06.07.2018 г.) (1) Оценяването на дисертационен труд и на кандидатите за заемане на академичните длъжности "главен асистент", "доцент" и "професор" се извършва само за лицата, които отговарят на съответните минимални национални изисквания.

(2) Оценката за съответствие с минималните национални изисквания и с допълнителните изисквания по чл. 1а, ал. 2, както и оценяването на резултати, научен принос и оригиналност на представените трудове, на дисертационните трудове за придобиване на научни степени и на кандидатите за заемане на академичните длъжности "главен асистент", "доцент" и "професор" се извършва от научно жури, създадено и функциониращо при условията и по реда на ЗРАСРБ и на този правилник.

(3) При избор на научно жури се определя и по един външен и един вътрешен резервен член.

(4) Не могат да се провеждат заседания на журито в намален състав. Отказът на член на журито от участие в заседание по неуважителни причини или отказът за полагане на подпис в протокола се установява с подписите на присъстващите членове на журито и не е основание за спиране на [процедурата](#). На мястото на отказалия да присъства член на журито заседава съответният резервен член.

(5) Решенията на журито може да се вземат и неприсъствено, като в тези случаи обсъждането и гласуването се извършват чрез съответните технически средства при условия и по ред, определени с правилника на висшето училище или научната организация.

Чл. 3. (Изм. - ДВ, бр. 19 от 2011 г., в сила от 08.03.2011 г., изм. - ДВ, бр. 62 от 2013 г., в сила от 03.07.2013 г., изм. - ДВ, бр. 56 от 2018 г., в сила от 06.07.2018 г.) (1) Министърът на образованието и науката чрез Националния център за информация и документация (НАЦИД) създава и поддържа публичен регистър като електронна база данни, в който се вписват:

1. лицата, придобили образователна и научна степен "доктор" и/или научна степен "доктор на науките" във висше училище или научна организация в Република България;
2. защитените дисертационни трудове;
3. хабилитираните лица и другите лица на академични длъжности в Република България;
4. лицата, придобили научни степени в чужбина, признати по законоустановения ред.

(2) Електронната база данни по ал. 1 съдържа и информация за конкурсите за прием на редовни и задочни докторанти, както и за заемането на академичните длъжности в акредитираните от Националната агенция за оценяване и акредитация професионални направления и специалности, която се изпраща до НАЦИД за публикуване не по-късно от 7 дни след решението за обявяване на конкурса от съответния академичен или научен съвет.

Глава втора.

ПРИДОБИВАНЕ НА ОБРАЗОВАТЕЛНА И НАУЧНА СТЕПЕН "ДОКТОР" И НАУЧНА СТЕПЕН "ДОКТОР НА НАУКИТЕ" (ЗАГЛ. ИЗМ. - ДВ, БР. 19 ОТ 2011 Г., В СИЛА ОТ 08.03.2011 Г.)

Раздел I.

Прием и обучение на докторанти

Чл. 4. (1) За докторанти могат да кандидатстват лица с придобита образователно-квалификационна степен "магистър".

(2) (Доп. - ДВ, бр. 56 от 2018 г., в сила от 06.07.2018 г.) Обучението за придобиване на образователната и научна степен "доктор" се осъществява в редовна, в задочна, в самостоятелна или в дистанционна форма на обучение. Редовната и самостоятелната форма на обучение са с продължителност до 3 години, а задочната и дистанционната - до 4 години.

(3) Обучението в докторантура се извършва по акредитирани от НАОА докторски програми по научни специалности.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 56 от 2018 г., в сила от 06.07.2018 г.) Обучението в докторантура се извършва в първично звено на висше училище или научна организация, където има поне едно хабилитирано лице от съответното акредитирано професионално направление.

(5) Националната агенция за оценяване и акредитация акредитира програми за обучение на докторанти в едно или няколко от професионалните направления в деветте области на висшето образование, определени в Класификатора на областите на висше образование и професионалните направления, приет с Постановление № 125 на Министерския съвет от 2002 г. (обн., ДВ, бр. 64 от 2002 г.; Решение № 10827 на Върховния административен съд от 2003 г. - бр. 106 от 2003 г.; изм. и доп., бр. 32 и 94 от 2005 г.).

(6) (Нова - ДВ, бр. 56 от 2018 г., в сила от 06.07.2018 г.) Образователната и научна степен "доктор" може да се придобива и в условия на съвместно ръководство от български ръководител във висше училище или научна организация, получили акредитация за обучение в образователната и научна степен "доктор" от НАОА, и чуждестранен ръководител от акредитирано в съответната държава висше училище или научна организация за обучение в образователната и научна степен "доктор" или съответстващата и степен, при условията и по реда на ЗРАСРБ и на този правилник.

Чл. 5. (1) Приемът в редовна или задочна докторантура се извършва с конкурс, който се провежда не по-рано от един месец след изтичането на срока за подаване на документи по чл. 3, ал. 2 ЗРАСРБ.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 19 от 2011 г., в сила от 08.03.2011 г.) Конкурсът се обявява в "[Държавен вестник](#)" и на интернет страниците на висшето училище или научната организация.

Чл. 6. (1) Допускането на кандидатите до участие в конкурса се извършва от комисия, включваща ръководителя на приемащото структурно звено, ръководителя на първичното звено и преподавател в докторската програма, назначена със заповед на ректора на висшето училище или на ръководителя на научната организация.

(2) Комисията по ал. 1 разглежда документите на кандидатите за съответствие с изискванията за допустимост на ЗРАСРБ, на този правилник и на съответния правилник на висшето училище или научната организация, като взема решение за допускане в 20-дневен срок след изтичането на срока за подаване на документи.

(3) Ръководителят на приемащото структурно звено уведомява писмено кандидатите за резултатите от допускането им до участие в конкурса, като за недопуснатите кандидати се посочват и мотивите за недопускането им.

(4) Допуснатите кандидати се уведомяват за датата на изпитите, като уведомлението съдържа и списък на въпросите за изпита по специалността. Уведомлението по ал. 3 се изпраща най-късно един месец преди датата на първия изпит.

Чл. 7. (1) Недопуснатите до участие в конкурса кандидати могат в 7-дневен срок от датата на уведомяването да направят възражение до ръководителя на приемащото структурно звено.

(2) Ръководителят на приемащото структурно звено възлага на нова комисия от трима души - хабилитирани лица, да се произнесе по възражението. Въз основа на доклада на комисията ръководителят взема окончателно решение в 10-дневен срок от получаване на възражението.

Чл. 8. (Отм. - ДВ, бр. 19 от 2011 г., в сила от 08.03.2011 г.)

Чл. 9. (1) Конкурсът включва изпит по специалността и по чужд език, избран от кандидата. Кандидатите за докторанти по чужд език и чужда литература полагат изпит по чужд език, различен от изпита по специалността.

(2) Изпитите се провеждат по ред, предвиден в правилника на съответното висше училище или научна организация.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 56 от 2018 г., в сила от 06.07.2018 г.) Факултетният, съответно научният съвет на висшето училище или научната организация взема решение за зачисляване на успешно издържалите конкурса кандидати. В решението се посочва и научният ръководител на докторанта, който се избира по предложение на съвета на първичното звено. За научен ръководител се избира хабилитирано лице.

Чл. 10. (1) Приемът в самостоятелна форма на обучение на докторанти, разработили в основната част дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен "доктор", се извършва без изпит през цялата академична година.

(2) Кандидатът подава в първичното звено проект на дисертационния труд, разработен в основната му част, както и библиография.

(3) Представената част от дисертационния труд се обсъжда от съвета на първичното звено в присъствието на кандидата. Ако съветът на първичното звено одобри работата на кандидата, ръководителят на първичното звено прави предложение до ръководителя на приемащото структурно звено за темата на дисертацията, научната област и индивидуалния учебен план за работа на докторанта.

(4) Въз основа на предложението по ал. 3 факултетният, съответно научният съвет в рамките на заседанието взема решение за зачисляване на докторанта, като утвърждава темата на дисертационния труд и индивидуалния учебен план на докторанта.

Чл. 11. Въз основа на решението на факултетния или научния съвет по чл. 9, ал. 3 и чл. 10, ал. 4 ректорът на висшето училище или ръководителят на научната организация издава заповед за зачисляване на докторанта. В заповедта се посочват: формата на докторантурата; първичното звено, в което се организира обучението; срокът на обучение; темата на дисертационния труд; научната област или научните области, а в случаите по чл. 9, ал. 3 - и научният ръководител.

Чл. 12. Лица, завършили чуждестранни висши училища, могат да кандидатстват за докторанти, след като придобитото висше образование им бъде признато по реда на Наредбата за държавните изисквания за признаване на придобитото висше образование и завършени периоди на обучение в чуждестранни висши училища, приета с Постановление № 168 на Министерския съвет от 2000 г. (обн., ДВ, бр. 69 от 2000 г.; изм. и доп., бр. 25 и 79 от 2009 г. и бр. 59 от 2010 г.), при условията и по реда, предвидени в този правилник и в съответния правилник на висшето училище или научната организация.

Чл. 13. (Изм. - ДВ, бр. 19 от 2011 г., в сила от 08.03.2011 г.) (1) Лица, които не са български граждани и не са граждани на друга държава - членка на Европейския съюз, на друга държава - страна по Споразумението за Европейското икономическо пространство, или на Конфедерация Швейцария, могат да кандидатстват и да се обучават в докторантура:

1. в изпълнение на междуправителствените спогодби за образователен, културен и научен обмен;

2. съгласно актове на Министерския съвет;

3. (изм. - ДВ, бр. 15 от 2019 г.) при условията на чл. 95, ал. 8 и 10 от Закона за висшето образование.

(2) Кандидатите по ал. 1, т. 1 и 2 се приемат при условията и по реда, определени в съответната спогодба или в акта на Министерския съвет, съгласувано със съответните висши училища или научни организации.

(3) Лицата по ал. 1, т. 3 се приемат при условията и по реда, определени в съответните правилници на висшите училища и на научните организации.

(4) Лицата по ал. 1 могат да кандидатстват за докторанти и при условията и по реда за приемане на българските граждани, ако:

1. имат статут на постоянно пребиваващи на територията на Република България;
2. имат статут на бежанци;
3. са от българска народност.

Чл. 13а. (Нов - ДВ, бр. 19 от 2011 г., в сила от 08.03.2011 г.) (1) Кандидатите за докторанти по чл. 13, ал. 1 подават следните документи:

1. формуляр или молба, съдържаща кратки биографични данни, степента на владееене на чужди езици, както и висшето училище или научната организация, в която желаят да се обучават;
2. копие от документа за висше образование, от който да е видно, че кандидатът притежава магистърска степен;
3. (отм. - ДВ, бр. 23 от 2025 г.)
4. списък на публикациите, ако има такива;
5. копие от документите за гражданство;
6. удостоверение за признато висше образование, ако дипломата е издадена от чуждестранно висше училище;
7. две снимки.

(2) Документите по ал. 1, т. 2 и 3 трябва да бъдат легализирани, преведени и заверени в съответствие с разпоредбите на международните договори на Република България с държавата, в която са издадени, а при липса на такива - по общия ред за легализациите, преводите и заверките на документи и други книжа.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 62 от 2013 г., в сила от 03.07.2013 г.) Кандидатите по чл. 13, ал. 1, т. 1 и 2 подават документите по ал. 1 в Министерството на образованието и науката.

(4) Кандидатите по чл. 13, ал. 1, т. 3 подават документите по ал. 1 в избрано от тях висше училище или научна организация.

Чл. 13б. (Нов - ДВ, бр. 19 от 2011 г., в сила от 08.03.2011 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 62 от 2013 г., в сила от 03.07.2013 г.) Висшите училища и научните организации изпращат в Министерството на образованието и науката документите на одобрените от тях кандидати

по чл. 13, ал. 1, т. 3 - граждани на държави, за които се изисква издаване на виза за дългосрочно пребиваване в Република България, както и информацията относно:

1. лични данни на кандидата - имената по паспорт на латиница, дата на раждане, място на раждане, гражданство;
2. наименование на научната специалност, образователна и научна степен, форма и срок на обучение;
3. информация за езиковата и специализираната подготовка - степен на владение на български език, наименование на основното звено, в което ще се проведе подготовката, продължителност на обучението;
4. годишна такса за обучение и за езиковата и специализираната подготовка;
5. номер на банковата сметка на висшето училище или научната организация, по която следва да бъде преведена таксата за обучение или за езиковата и специализираната подготовка.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 62 от 2013 г., в сила от 03.07.2013 г., доп. - ДВ, бр. 60 от 2014 г., в сила от 22.07.2014 г., изм. - ДВ, бр. 57 от 2015 г., в сила от 28.07.2015 г., изм. - ДВ, бр. 15 от 2019 г.) Министерството на образованието и науката издава Удостоверение за приемане на кандидатите за обучение в Република България и писмено уведомява за това Министерството на външните работи и дирекция "Миграция" на Министерството на вътрешните работи.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 15 от 2019 г.) Лицата, кандидатстващи при условията на чл. 95, ал. 8 и 10 от Закона за висшето образование, заплащат таксите за обучение, след като са получили виза вид "D" и са пристигнали в Република България.

Чл. 13в. (Нов - ДВ, бр. 19 от 2011 г., в сила от 08.03.2011 г.) (1) Ректорът на висшето училище или ръководителят на научната организация издава заповед за зачисляване на одобрените кандидати за докторанти по чл. 13, ал. 1.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 62 от 2013 г., в сила от 03.07.2013 г.) Висшето училище или научната организация писмено уведомява Министерството на образованието и науката за записаните докторанти по ал. 1.

Чл. 14. (1) Обучението на докторантите включва следните дейности:

1. научноизследователска (художественотворческа) дейност;
2. посещение и участие в работата на курсове (семинари, тюториали от докторско ниво);
3. преподавателска и/или експертна дейност, участие в научни форуми (национални и/или международни);

4. изпити за докторски минимум;

5. (изм. - ДВ, бр. 56 от 2018 г., в сила от 06.07.2018 г.) разработване на докторска дисертация.

(2) Разпределението по видове дейности за срока на обучението се извършва на базата на стандарт, утвърден от висшето училище или научната организация, при спазване на задължителни изисквания, утвърдени в съответните правилници на висшето училище или научната организация.

Чл. 15. (1) Обучението на докторантите се осъществява по индивидуален учебен план.

(2) Учебният план се изготвя от докторантите и научните им ръководители и се обсъжда и утвърждава от факултетния, съответно научния съвет.

(3) Индивидуалният учебен план определя насочеността на докторантурата и се състои от общ учебен план за целия период на обучение и работен план по години. Индивидуалният учебен план съдържа:

1. темата на дисертационния труд;

2. разпределението на всички дейности по години;

3. изпитите и сроковете за полагането им;

4. посещението на определен цикъл лекции и упражнения, участието в курсове, семинари, конференции и други публични научни изяви;

5. етапите и сроковете за подготовка на дисертационния труд.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 56 от 2018 г., в сила от 06.07.2018 г.) Промяна на темата на дисертационния труд и на научния ръководител се допуска по изключение, но не по-късно от 3 месеца преди датата на заседанието на първичното звено за предварителното обсъждане. Промяната се извършва със заповед на ректора на висшето училище или на ръководителя на научната организация въз основа на решение на факултетния, съответно научния съвет по предложение на съвета на първичното звено.

Чл. 16. Докторантите полагат изпитите по индивидуалния учебен план пред назначени от ръководителя на приемащото структурно звено комисии в състав от най-малко 3 хабилитирани лица и с участието на научния ръководител на докторанта.

Чл. 17. (1) Докторантите се атестират от факултетния, съответно научния съвет в края на всяка академична година.

(2) Докторантите представят пред съвета на първичното звено отчет за извършваните дейности, който съдържа научна част (докладване на получените резултати) и отчет за изпълнението на индивидуалния план.

(3) Научният ръководител дава писмено мнение за работата на докторантите пред съвета на първичното звено.

(4) Научният ръководител предлага съвместно с докторантите конкретизация на индивидуалния учебен план на докторанта през следващата година.

(5) Съветът на първичното звено приема:

1. становище за изпълнението на индивидуалния учебен план и оценка на дейността на докторанта;

2. предложение за атестация на докторантите;

3. предложение за конкретизация на индивидуалния учебен план за следващата година;

4. препоръки за по-нататъшното развитие на докторантурата, като при необходимост препоръчва конкретизация на темата или смяна на научния ръководител.

(6) Предложението по ал. 5, т. 2 и 3 се утвърждава от факултетния, съответно научния съвет.

Чл. 18. (1) Освен отчитането по реда на чл. 17 редовните докторанти отчитат своята работа и в края на всяко тримесечие, като представят пред ръководителя на приемащото структурно звено доклад за изпълнението на индивидуалния им учебен план, към който се прилагат:

1. отчет за работата, извършена по дисертационния труд или докторския минимум, заверен от научния ръководител и потвърден с доказателствен материал;

2. отчет за преподавателската работа, заверен от ръководителя на приемащото структурно звено.

(2) Въз основа на отчетите по ал. 1 ръководителят на приемащото структурно звено представя доклад до ректора на висшето училище или до ръководителя на научната организация за изпълнението на задължителните изисквания по чл. 14, ал. 2 от редовните докторанти.

Чл. 19. В правилниците на висшите училища и научните организации може да се определят допълнителни условия и ред за приема и обучението на докторанти в тях.

Чл. 20. Докторантите имат право да прекъсват обучението си и да го продължават при условия и по ред, определени с правилниците на висшите училища и научните организации.

Чл. 21. (1) (Изм. - ДВ, бр. 62 от 2013 г., в сила от 03.07.2013 г.) Министерството на образованието и науката ежегодно обявява и провежда конкурси за изпращане на докторанти - български граждани, за обучение в докторантура в чужбина при условия,

посочени в междуправителствените спогодби за образователен, културен и научен обмен, и при определени от него допълнителни изисквания.

(2) За обучение по ал. 1 могат да кандидатстват лица, зачислени в редовна докторантура в български висши училища или научни организации.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 62 от 2013 г., в сила от 03.07.2013 г.) Министерството на образованието и науката уведомява съответното висше училище или научна организация за докторантите, които продължават обучението си по реда на ал. 1.

Чл. 22. (1) Висшето училище или научната организация предоставя материалната база и поема разходите по зачисляване, обучение и защита на дисертационните трудове на докторантите в редовна и задочна форма на обучение, субсидирано от държавата, в съответствие с диференцираните нормативи за обучение на докторанти, определени от Министерския съвет.

(2) Организации, които са заинтересувани от резултатите на съответния дисертационен труд, могат да предоставят на докторантите материална база и средства, необходими за подпомагане на разработването му.

Чл. 23. (1) Средствата за финансовото и материалното осигуряване на разработваните дисертационни трудове се утвърждават ежегодно от ректора на висшето училище, съответно от ръководителя на научната организация, по видове разходи - разходи за издръжка на обучението и социално-битови разходи.

(2) Финансирането на експерименталната работа за всеки дисертационен труд се извършва по отделни годишни план-сметки, утвърдени от ректора на висшето училище, съответно от ръководителя на научната организация.

Раздел II.

Условия и ред за придобиване на образователна и научна степен "доктор" (Загл. изм. - ДВ, бр. 19 от 2011 г., в сила от 08.03.2011 г.)

Чл. 24. (1) (Изм. - ДВ, бр. 19 от 2011 г., в сила от 08.03.2011 г., предишен текст на чл. 24, доп. - ДВ, бр. 56 от 2018 г., в сила от 06.07.2018 г.) Образователната и научна степен "доктор" се присъжда на лица, които притежават образователно-квалификационната степен "магистър" и отговарят на минималните национални изисквания, след обучение в докторантура и успешна защита на дисертационен труд при условията и по реда на ЗРАСРБ, на този правилник и на съответния правилник на висшето училище или на научната организация.

(2) (Нова - ДВ, бр. 56 от 2018 г., в сила от 06.07.2018 г.) В срок до един месец след изтичането на срока на обучение първичното звено предлага на факултетния, съответно на научния, съвет докторантът да бъде отчислен с право или без право на защита.

(3) (Нова - ДВ, бр. 56 от 2018 г., в сила от 06.07.2018 г.) Докторантът придобива право на защита след изпълнение на дейностите по обучението, успешно полагане на изпитите, определени в индивидуалния учебен план, и подготвен в значителна степен дисертационен труд.

(4) (Нова - ДВ, бр. 56 от 2018 г., в сила от 06.07.2018 г.) Факултетният, съответно научният, съвет се произнася с решение по предложението на първичното звено по ал. 2 на първото си заседание след заседанието на първичното звено.

(5) (Нова - ДВ, бр. 56 от 2018 г., в сила от 06.07.2018 г.) Правото на защита може да бъде упражнено в срок, определен в правилника на съответното висше училище или научна организация, но не по-късно от 5 години от решението на факултетния, съответно научния, съвет по ал. 4.

(6) (Нова - ДВ, бр. 56 от 2018 г., в сила от 06.07.2018 г.) Докторантите се отчисляват със заповед на ректора на висшето училище или на ръководителя на научната организация.

Чл. 25. (Изм. - ДВ, бр. 19 от 2011 г., в сила от 08.03.2011 г., изм. - ДВ, бр. 56 от 2018 г., в сила от 06.07.2018 г.) До защита на дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен "доктор" се допуска докторант, който е отчислен с право на защита и отговаря на минималните национални изисквания.

Чл. 26. (Отм. - ДВ, бр. 56 от 2018 г., в сила от 06.07.2018 г.)

Чл. 27. (1) (Нова - ДВ, бр. 19 от 2011 г., в сила от 08.03.2011 г.) Дисертационният труд трябва да съдържа научни или научноприложни резултати, които представляват оригинален принос в науката. Дисертационният труд трябва да показва, че кандидатът притежава задълбочени теоретични знания по съответната специалност и способности за самостоятелни научни изследвания.

(2) (Предишен текст на чл. 27 - ДВ, бр. 19 от 2011 г., в сила от 08.03.2011 г.) Дисертационният труд трябва да бъде представен във вид и обем, съответстващи на специфичните изисквания на първичното звено. Дисертационният труд трябва да съдържа: заглавна страница; съдържание, увод; изложение; заключение - резюме на получените резултати с декларация за оригиналност; библиография.

Чл. 28. (1) (Доп. - ДВ, бр. 56 от 2018 г., в сила от 06.07.2018 г.) Докторантът представя дисертацията си на научния ръководител, който преценява готовността за защита, като е длъжен да се произнесе в едномесечен срок от представянето на дисертационния труд. При положителна оценка на готовността на докторанта за защита на дисертационния труд научният ръководител предлага на съвета на първичното звено откриване на [процедура](#) за предварително обсъждане.

(2) (Нова - ДВ, бр. 56 от 2018 г., в сила от 06.07.2018 г.) При отрицателна оценка на научния ръководител, както и при непроизнасяне в срока по ал. 1 докторантът може да отнесе

въпроса за разглеждане пред съвета на първичното звено, който се произнася окончателно за готовността за защита.

(3) (Предишна ал. 2 - ДВ, бр. 56 от 2018 г., в сила от 06.07.2018 г.) Процедурата за предварително обсъждане се провежда пред съвета на първичното звено.

Чл. 29. (1) (Изм. - ДВ, бр. 19 от 2011 г., в сила от 08.03.2011 г.) При провеждане на [процедурата](#) по чл. 28, ал. 2 се обсъжда дисертацията, представена от докторанта, и се взема решение от съвета на първичното звено за готовността за защита пред научно жури.

(2) При положително решение за готовността за защита съветът на първичното звено обсъжда и прави предложение за състава на научното жури. Научният ръководител и докторантът задължително участват в обсъждането на състава на научното жури и могат да дават свои предложения за членове.

(3) Ръководителят на първичното звено представя доклад до ръководителя на приемащото структурно звено за взетите решения по ал. 1 и 2.

Чл. 30. (1) След положително решение за готовността за защита на съвета на първичното звено кандидатът подава документи за защита на дисертацията по ред, определен в съответния правилник на висшето училище или на научната организация.

(2) Въз основа на предложението на първичното звено факултетният, съответно научният съвет в срок не по-късно от един месец след предложението на първичното звено определя научното жури и прави предложение до ректора на висшето училище или до ръководителя на научната организация за утвърждаване на състава му, както и за дата на защитата.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 19 от 2011 г., в сила от 08.03.2011 г.) В 7-дневен срок от предложението на факултетния, съответно научния, съвет по ал. 2 ректорът на висшето училище или ръководителят на научната организация със заповед утвърждава научното жури, с която се определя и датата на защитата.

Чл. 31. (1) (Изм. - ДВ, бр. 19 от 2011 г., в сила от 08.03.2011 г., изм. - ДВ, бр. 56 от 2018 г., в сила от 06.07.2018 г.) Научното жури е в състав пет хабилитирани лица в съответната научна област или научни области по темата на дисертацията. Най-малко един от членовете на журито е професор. Най-малко трима от членовете на журито са външни за висшето училище или научната организация. Научният ръководител не може да бъде член на журито.

(2) За председател на научното жури се определя вътрешен член - лице, заемащо академична длъжност от състава на висшето училище или научната организация,

Чл. 32. (1) Членовете на журито изготвят две рецензии и три становища. Една от рецензиите задължително се изготвя от външен за съответното висше училище или научна организация член на журито. Рецензиите и становищата завършват с положителна

или отрицателна оценка и се предават в първичното звено до 3 месеца от избора на научното жури.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 19 от 2011 г., в сила от 08.03.2011 г.) Рецензиите, становищата и авторефератът на дисертацията се публикуват на интернет страницата на висшето училище или на научната организация.

Чл. 33. (1) (Доп. - ДВ, бр. 56 от 2018 г., в сила от 06.07.2018 г.) Научното жури провежда открито заседание за защитата на дисертационния труд на кандидата, който е допуснат до защита, в едномесечен срок след публикуването на автореферата, рецензиите и становищата.

(2) На откритото заседание по ал. 1:

1. председателят на научното жури представя докторанта;
2. докторантът прави кратко изложение на основните резултати от дисертационния труд;
3. председателят на научното жури представя рецензиите и становищата на научното жури;
4. членовете на журито и всеки от присъстващите на публичната защита могат да задават въпроси и да правят изказвания;
5. всеки член на научното жури публично обявява своята оценка - положителна или отрицателна;
6. председателят на научното жури обявява резултата от защитата.

(3) За успешно защитен се счита дисертационният труд, получил на защитата три или повече положителни оценки.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 19 от 2011 г., в сила от 08.03.2011 г., изм. - ДВ, бр. 56 от 2018 г., в сила от 06.07.2018 г.) Неуспешно защитената дисертация се връща за преработване. Ако кандидатът желае, не по-късно от една година след датата на връщането се открива нова [процедура](#) за защита. Втората [процедура](#) за защита е окончателна.

Чл. 34. (1) (Изм. - ДВ, бр. 19 от 2011 г., в сила от 08.03.2011 г.) Образователната и научна степен "доктор" се придобива от деня, в който дисертационният труд е защитен успешно.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 19 от 2011 г., в сила от 08.03.2011 г.) Образователната и научна степен "доктор" се удостоверява с диплома, която се издава на български език, а при заявено искане от лицето се издава и приложение на английски език.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 19 от 2011 г., в сила от 08.03.2011 г., изм. - ДВ, бр. 62 от 2013 г., в сила от 03.07.2013 г.) Дипломата по ал. 2 се издава по единен образец, утвърден от министъра на образованието и науката, и се изпраща в МОН за регистриране в тридневен срок след издаването и.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 19 от 2011 г., в сила от 08.03.2011 г.) Висшето училище или научната организация изпраща в Националния център за информация и документация в електронен и печатен вариант информация за защитените докторски дисертации заедно с копие от тях и авторефератите на дисертациите.

Раздел III.

Условия и ред за придобиване на научната степен "доктор на науките" (Загл. изм. - ДВ, бр. 19 от 2011 г., в сила от 08.03.2011 г.)

Чл. 35. (Изм. - ДВ, бр. 19 от 2011 г., в сила от 08.03.2011 г., доп. - ДВ, бр. 56 от 2018 г., в сила от 06.07.2018 г.) Научната степен "доктор на науките" се присъжда на лица, които притежават образователната и научна степен "доктор", отговарят на съответните минимални национални изисквания, след успешна защита на дисертационен труд при условията и по реда на ЗРАСПБ, на този правилник и на съответния правилник на висшето училище или на научната организация.

Чл. 36. (Изм. - ДВ, бр. 19 от 2011 г., в сила от 08.03.2011 г.) При равни други условия лицата, придобили научна степен "доктор на науките", ползват предимство при заемане на академичните длъжности.

Чл. 37. (Изм. - ДВ, бр. 19 от 2011 г., в сила от 08.03.2011 г.) (1) Дисертационният труд за придобиване на научна степен "доктор на науките" трябва да съдържа теоретични обобщения и решения на големи научни или научноприложни проблеми, които съответстват на съвременните постижения и представляват значителен и оригинален принос в науката.

(2) Дисертационният труд по ал. 1 се подготвя самостоятелно и не може да повтаря буквално темата и значителна част от съдържанието на представения за придобиване на образователна и научна степен "доктор".

Чл. 38. (Изм. и доп. - ДВ, бр. 19 от 2011 г., в сила от 08.03.2011 г.) Кандидатът предлага дисертационния труд по чл. 37 и автореферата в първичното звено за обсъждане, което се извършва в негово присъствие. Ако съветът на първичното звено одобри работата на кандидата, ръководителят на първичното звено предлага на факултетния или научния съвет да открие процедура за предварително обсъждане.

Чл. 39. (1) Процедурата за предварително обсъждане се провежда пред съвета на първичното звено.

(2) При провеждане на процедурата за предварително обсъждане кандидатът представя дисертацията си и автореферат за обсъждане.

(3) Съветът на първичното звено взема решение за готовността за защита на дисертацията пред научно жури.

(4) След положително решение на съвета на първичното звено кандидатът подава документи за защита на дисертацията по ред, определен в съответния правилник на висшето училище или научната организация.

Чл. 40. (1) (Изм. - ДВ, бр. 19 от 2011 г., в сила от 08.03.2011 г.) Защитата на дисертационния труд се провежда публично пред научно жури в състав 7 хабилизирани лица. Най-малко трима от членовете са професори. Най-малко четирима от членовете са външни лица за висшето училище или научната организация.

(2) Определянето и утвърждаването на членовете на научното жури, както и определянето на дата за защитата се извършват по реда на чл. 30.

(3) (Нова - ДВ, бр. 56 от 2018 г., в сила от 06.07.2018 г.) До защита на дисертационен труд се допускат кандидатите за придобиване на научна степен "доктор на науките", които

Чл. 41. (1) Трима от членовете на научното жури, двама от които са професори, изготвят рецензии. Поне една от рецензиите е на външно за висшето училище или научната организация лице. Останалите членове на научното жури изготвят становища.

(2) Рецензиите и становищата завършват с положителна или отрицателна оценка и се предават в първичното звено до 3 месеца след избора на научното жури.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 19 от 2011 г., в сила от 08.03.2011 г.) Рецензиите, становищата и авторефератът на дисертацията се публикуват на интернет страницата на висшето училище или на научната организация.

Чл. 42. (1) За защита се прилагат съответно разпоредбите на чл. 33, ал. 1 и 2.

(2) (Доп. - ДВ, бр. 19 от 2011 г., в сила от 08.03.2011 г.) За успешно защитен се счита дисертационният труд, получил най-малко четири положителни оценки, като всеки член от журито публично обявява своята оценка.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 19 от 2011 г., в сила от 08.03.2011 г.) Неуспешно защитена дисертация се връща за преработване. Ако кандидатът желае, не по-късно от една година след датата на връщането се обявява нова процедура за защита. Втората процедура за защита е окончателна.

Чл. 43. (1) Научната степен "доктор на науките" се придобива от деня, в който дисертационният труд е защитен успешно.

(2) (Доп. - ДВ, бр. 19 от 2011 г., в сила от 08.03.2011 г., изм. - ДВ, бр. 62 от 2013 г., в сила от 03.07.2013 г., доп. - ДВ, бр. 56 от 2018 г., в сила от 06.07.2018 г.) Научната степен "доктор на науките" се удостоверява с диплома по единен образец, утвърден от министъра на образованието и науката, която се издава при условията и по реда на чл. 34, ал. 2 и се изпраща за регистриране в МОН чрез НАЦИД в 3-дневен срок след издаването и.

Глава трета.
ЗАЕМАНЕ НА АКАДЕМИЧНИ ДЛЪЖНОСТИ

Раздел I.

Условия и ред за заемане на академичната длъжност "асистент" (Загл. изм. - ДВ, бр. 19 от 2011 г., в сила от 08.03.2011 г.)

Чл. 44. (1) На длъжност "асистент" може да бъде назначен докторант, отчислен с право на защита, но незавършил процедурата по защита на дисертационния си труд. Назначаването се извършва от ректора на висшето училище или от ръководителя на научната организация по предложение на ръководителя на първичното звено съгласувано с ръководителя на приемащото структурно звено на трудов договор за срок не по-дълъг от две години.

(2) На длъжност "асистент" може да бъде назначено и лице, което не е докторант. Назначаването се извършва от ректора на висшето училище или от ръководителя на научната организация по предложение на ръководителя на първичното звено съгласувано с ръководителя на приемащото структурно звено на трудов договор за срок не по-дълъг от четири години.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 19 от 2011 г., в сила от 08.03.2011 г.) В срока на договора лицето, заемащо длъжността "асистент", предприема действия за придобиване на образователна и научна степен "доктор".

(4) (Нова - ДВ, бр. 19 от 2011 г., в сила от 08.03.2011 г.) След изтичането на срока на договора нов сключен трудов договор със същото лице не може да се сключва.

(5) (Предишна ал. 4 - ДВ, бр. 19 от 2011 г., в сила от 08.03.2011 г.) След придобиване на образователна и научна степен "доктор" асистентът може да участва в обявен от висшето училище или научната организация конкурс за заемане на академичната длъжност "главен асистент" по реда на ЗРАСРБ, на този правилник и на съответния правилник на висшето училище или научната организация.

Раздел II.

Условия и ред за заемане на академичната длъжност "главен асистент" (Загл. изм. - ДВ, бр. 19 от 2011 г., в сила от 08.03.2011 г.)

Чл. 45. (1) (Изм. - ДВ, бр. 19 от 2011 г., в сила от 08.03.2011 г., изм. - ДВ, бр. 56 от 2018 г., в сила от 06.07.2018 г.) Академичната длъжност "главен асистент" се заема само от лице, което отговаря на минималните национални изисквания и на изискванията по чл. 1а, ал. 2 и притежава образователната и научна степен "доктор", която за специалностите от регулираните професии съответства на обявения конкурс.

(2) (Отм. - ДВ, бр. 19 от 2011 г., в сила от 08.03.2011 г.)

(3) Академичната длъжност "главен асистент" се заема въз основа на конкурс и избор.

Чл. 46. (1) (Изм. - ДВ, бр. 19 от 2011 г., в сила от 08.03.2011 г.) Кандидатите за заемане на академичната длъжност "главен асистент" се оценяват по следните изисквания, ако са приложими за съответната област:

1. учебна работа:

а) аудиторни и извънаудиторни занятия - използване на електронно обучение;

б) работа със студенти и докторанти - съвместна работа със студенти в изследователски и творчески проекти;

2. изследователска и/или творческа работа:

а) (изм. - ДВ, бр. 56 от 2018 г., в сила от 06.07.2018 г.) изследователска работа - участие в изследователски проекти, завършили с научни резултати;

б) творческа работа - създаване на произведения на изкуството с национално признание; членство в творческа организация;

в) научни публикации - печатни, както и електронни научни публикации, включително в научния електронен архив на съответното висше училище или научна организация;

г) творчески изяви - поне една творческа изява на международно признат форум;

д) работа по учебна програма или курс.

(2) При научните специалности в областта на изкуствата вместо изследователската работа може да се оценява художественотворческата работа.

(3) В правилниците на висшите училища и научните организации може да се предвидят и допълнителни критерии и показатели освен тези по ал. 1.

Чл. 47. (1) (Изм. - ДВ, бр. 19 от 2011 г., в сила от 08.03.2011 г., изм. - ДВ, бр. 56 от 2018 г., в сила от 06.07.2018 г.) Конкурсът се обявява при условията на чл. 3, ал. 1 от ЗРАСРБ.

(2) Кандидатите за участие в конкурса подават документи в съответствие с изискванията на ЗРАСРБ, по този правилник и по изискванията на висшето училище или научната организация.

(3) Срокът за подаване на документи за участие в конкурса е не по-кратък от два месеца от обявяването му в "[Държавен вестник](#)".

Чл. 48. (Изм. - ДВ, бр. 19 от 2011 г., в сила от 08.03.2011 г., изм. - ДВ, бр. 56 от 2018 г., в сила от 06.07.2018 г.) (1) До участие в конкурса се допускат кандидатите, които отговарят на законовите изисквания, включително на минималните национални изисквания, и на изискванията по чл. 1а, ал. 2.

(2) Изискванията за допустимост с изключение на минималните национални изисквания и на изискванията по чл. 1а, ал. 2 се проверяват от комисия, в която се включват ръководителят на приемащото структурно звено, за чиито нужди е конкурсът, и ръководителят на първичното звено, което е направило предложението за конкурса. Председателят и останалите членове на комисията, както и техният общ брой се определят със заповедта на ректора на висшето училище или на ръководителя на научната организация за назначаване на комисията.

(3) Съответствието с минималните национални изисквания и с изискванията по чл. 1а, ал. 2 се проверява от научното жури.

(4) Кандидатите се уведомяват писмено за резултата от процедурата по допускане в срок до 14 дни след определяне на журито по чл. 49, ал. 1, като на недопуснатите кандидати се съобщават мотивите за отказа.

(5) Допуснатите кандидати се уведомяват писмено за датата, часа и мястото на провеждане на конкурса в срока по ал. 4.

(6) Конкурсът се провежда по документи не по-късно от един месец от изпращане на съобщението по ал. 4.

Чл. 49. (1) (Изм. - ДВ, бр. 19 от 2011 г., в сила от 08.03.2011 г.) Конкурсът се провежда от научно жури в състав пет хабилитирани лица. Най-малко двама от членовете на журито са външни за съответното висше училище или научна организация. За председател на журито се определя вътрешен за висшето училище или научната организация член на журито.

(2) Съставът на научното жури се определя не по-късно от два месеца от обявяването на конкурса в "[Държавен вестник](#)".

(3) (Изм. - ДВ, бр. 19 от 2011 г., в сила от 08.03.2011 г.) Научното жури се определя със заповед на ректора на висшето училище или на ръководителя на научната организация по предложение на първичното звено и след утвърждаването му от факултетния, съответно научния, съвет.

Чл. 50. (Изм. - ДВ, бр. 56 от 2018 г., в сила от 06.07.2018 г.) (1) Всеки член на журито оценява с положителна или с отрицателна оценка кандидатите.

(2) Всеки член на журито оценява кандидатите поотделно въз основа на изпълнение на минималните национални изисквания и на изискванията по чл. 1а, ал. 2, като членовете на журито рецензират резултатите и приносите и оценяват положително или отрицателно всеки кандидат.

(3) В началото на заключителното заседание кандидатите правят кратко представяне по избрана от тях тема, съответстваща на обявения конкурс, и отговарят на въпроси на членовете на журито.

(4) Не по-късно от 7 дни след провеждането на конкурса председателят на журито представя обобщен доклад заключение за резултатите от конкурса до факултетния, съответно до научния, съвет с предложение за избор. Докладът се подписва от всички членове на журито.

(5) При повече от един кандидат, издържал конкурса, научното жури прави мотивирано предложение за избор в доклада си по ал. 4.

Чл. 51. (1) (Доп. - ДВ, бр. 19 от 2011 г., в сила от 08.03.2011 г.) Изборът на "главен асистент" се провежда от факултетния, съответно научния съвет не по-късно от 14 дни след получаване на предложението на журито.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 56 от 2018 г., в сила от 06.07.2018 г.) Изборът, включително начинът за провеждане на гласуването при избора, се извършват по ред, определен в правилника на съответното висше училище или научна организация. Във висшите училища в гласуването участват само членовете на факултетния съвет, които са хабилитирани лица, и лицата, притежаващи образователната и научна степен "доктор" и/или научната степен "доктор на науките", а в научните организации - съответно членовете на научния съвет.

(3) В срок до 14 дни след провеждането на избора всеки от кандидатите, явили се на конкурсния изпит, се уведомява писмено за резултата от конкурса и избора.

Чл. 52. (Изм. - ДВ, бр. 19 от 2011 г., в сила от 08.03.2011 г.) Избраните кандидати се назначават от ректора на висшето училище или от ръководителя на научната организация до един месец от съобщението за избирането им.

Раздел III.

Условия и ред за заемане на академичната длъжност "доцент" (Загл. изм. - ДВ, бр. 19 от 2011 г., в сила от 08.03.2011 г.)

Чл. 53. (Изм. - ДВ, бр. 19 от 2011 г., в сила от 08.03.2011 г.) (1) Кандидатите за заемане на академичната длъжност "доцент" трябва да отговарят на следните условия:

1. (доп. - ДВ, бр. 56 от 2018 г., в сила от 06.07.2018 г.) да са придобили образователна и научна степен "доктор", която за специалностите от регулираните професии трябва да бъде по същата специалност;

2. не по-малко от две години:

а) да са заемали академична длъжност "асистент", "главен асистент", или

б) да са били преподаватели, включително хонорувани, или членове на научноизследователски екип в същото или в друго висше училище или научна организация, или

в) да са упражнявали художественотворческа дейност, или

г) да са били специалисти от практиката и да имат доказани постижения в своята област;

3. да са представили публикуван монографичен труд или равностойни публикации в специализирани научни издания или доказателства за съответни на тях художественотворчески постижения в областта на изкуствата, които да не повтарят представените за придобиване на образователната и научна степен "доктор" и за придобиването на научна степен "доктор на науките";

4. (нова - ДВ, бр. 56 от 2018 г., в сила от 06.07.2018 г.) да отговорят на съответните минимални национални изисквания и на изискванията по чл. 1а, ал. 2;

5. (нова - ДВ, бр. 56 от 2018 г., в сила от 06.07.2018 г.) да нямат доказано по законоустановения ред плагиатство в научните трудове.

(2) (Отм. - ДВ, бр. 56 от 2018 г., в сила от 06.07.2018 г.)

Чл. 54. (Отм. - ДВ, бр. 19 от 2011 г., в сила от 08.03.2011 г., нов - ДВ, бр. 56 от 2018 г., в сила от 06.07.2018 г.) (1) Кандидатите представят справка за изпълнение на минималните национални изисквания и на изискванията по чл. 1а, ал. 2, както и справка за оригиналните научни приноси, към които се прилагат съответните доказателства.

(2) До оценяване се допускат лицата, които отговарят на условията на чл. 53.

Чл. 55. (1) Заемането на академичната длъжност "доцент" се осъществява въз основа на конкурс и избор.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 19 от 2011 г., в сила от 08.03.2011 г.) Конкурсът се открива, ако може да се осигури съответната преподавателска или изследователска натовареност, предвидени съгласно правилник на висшето училище или научната организация.

(3) Преподавателската натовареност във висшето училище включва аудиторна и извънаудиторна заетост и научноизследователска дейност. Разпределението и съотношението помежду им се определят в съответните правилници на висшето училище.

Чл. 56. За обявяването на конкурса, подаването на документи и допускането до участие в конкурса се прилагат съответно разпоредбите на чл. 47 и 48.

Чл. 57. (1) (Изм. - ДВ, бр. 19 от 2011 г., в сила от 08.03.2011 г.) Конкурсът се провежда от 7-членно научно жури. Най-малко трима от членовете на журито са външни за съответното висше училище или научна организация и най-малко трима са професори. На своето първо заседание научното жури избира един от членовете си за председател.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 19 от 2011 г., в сила от 08.03.2011 г.) Научното жури се определя със заповед на ректора на висшето училище или ръководителя на научната организация по предложение на първичното звено и след утвърждаването му от факултетния, съответно научния, съвет.

(3) За изготвяне на рецензии научното жури в 14-дневен срок след изтичане на срока за подаване на документите определя от състава си двама рецензенти, поне единият от които е професор. Останалите членове на научното жури изготвят становища. Рецензиите и становищата завършват с положително или отрицателно заключение за избор на кандидата.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 19 от 2011 г., в сила от 08.03.2011 г.) Членовете на научното жури представят в първичното звено рецензиите и становищата си в срок до два месеца от определянето им в състава на научното жури.

Чл. 57а. (Нов - ДВ, бр. 19 от 2011 г., в сила от 08.03.2011 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 56 от 2018 г., в сила от 06.07.2018 г.) Научното жури оценява кандидатите за заемане на академичната длъжност "доцент" според изпълнението на условията по чл. 53 и в съответствие с резултатите от справките по чл. 54, ал. 1.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 56 от 2018 г., в сила от 06.07.2018 г.) При равни условия по ал. 1 научното жури взема предвид и общата оценка, получена от оценяването на тези от следните допълнителни показатели, които са приложими за съответната област:

1. свързани с учебната дейност:

а) аудиторни и извънаудиторни занятия; нововъведения в методите на преподаване, осигуряване на занимания в практическа среда извън висшето училище или научната организация;

б) работа със студенти и докторанти, включително съвместна работа със студенти и докторанти в научноизследователски и художественотворчески проекти;

2. свързани с научноизследователската дейност:

а) членство в авторитетна творческа и/или професионална организация в съответната научна област;

б) приложени в практиката резултати от научни изследвания; изобретения и други продукти на интелектуалната собственост;

3. свързани с художественотворческата или спортната дейност:

а) участие в проекти; членство в творческа или спортна организация;

б) създаване на произведения на изкуството или спортни постижения с международно признание.

(3) (Доп. - ДВ, бр. 56 от 2018 г., в сила от 06.07.2018 г.) При научните специалности в областта на изкуствата вместо научноизследователската дейност може да се оценява художественотворческата дейност в съответствие с минималните национални изисквания.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 56 от 2018 г., в сила от 06.07.2018 г.) В правилниците на висшите училища и научните организации могат да се предвидят и допълнителни показатели и критерии освен тези по ал. 2.

Чл. 58. (1) (Изм. - ДВ, бр. 19 от 2011 г., в сила от 08.03.2011 г.) Провеждането на конкурса и избора се извършва по реда, предвиден в чл. 27 и 27а ЗРАСРБ и в правилника на висшето училище или научната организация.

(2) В срок до 14 дни след провеждането на избора всеки от кандидатите, допуснати до участие в конкурса, се уведомява писмено за резултата.

(3) Избраният доцент изнася публична академична лекция пред академичната общност в съответното висше училище или научна организация.

Чл. 59. Трудовото правоотношение между висшето училище, съответно научната организация, и лицето, спечелило конкурса, възникват от деня на утвърждаване на избора от ректора, съответно ръководителя на научната организация. В едномесечен срок от утвърждаването на избора се сключва трудовият договор.

Раздел IV.

Условия и ред за заемане на академичната длъжност "професор" (Загл. изм. - ДВ, бр. 19 от 2011 г., в сила от 08.03.2011 г.)

Чл. 60. (Изм. - ДВ, бр. 19 от 2011 г., в сила от 08.03.2011 г.) (1) Кандидатите за заемане на академичната длъжност "професор" трябва да отговарят на следните условия:

1. да са придобили образователна и научна степен "доктор";
2. да са заемали академичната длъжност "доцент" в същото или в друго висше училище или научна организация не по-малко от две академични години или не по-малко от пет години:
  - а) да са били преподаватели, включително хонорувани, или членове на научноизследователски екип в същото или в друго висше училище или научна организация, или
  - б) да са упражнявали художественотворческа дейност, или
  - в) да са били специалисти от практиката и да имат доказани постижения в своята област;
3. да са представили публикуван монографичен труд или равностойни публикации в специализирани научни издания или доказателства за съответни на тях художественотворчески постижения в областта на изкуствата, които да не повтарят представените за придобиване на образователната и научна степен "доктор", на научната степен "доктор на науките" и за заемане на академичната длъжност "доцент";

4. да са представили други оригинални научноизследователски трудове, публикации, изобретения и други научни и научноприложни разработки или художественотворчески постижения, които се оценяват по съвкупност;

5. (нова - ДВ, бр. 56 от 2018 г., в сила от 06.07.2018 г.) да отговорят на минималните национални изисквания и на изискванията по чл. 1а, ал. 2;

6. (нова - ДВ, бр. 56 от 2018 г., в сила от 06.07.2018 г.) да нямат доказано по законоустановения ред плагиатство в научните трудове.

(2) Ако кандидатите не са заемали академичната длъжност "доцент", те трябва да представят още един публикуван монографичен труд или равностойни публикации в специализирани научни издания или съответни на тях доказателства за художественотворчески постижения в областта на изкуствата, които да не повтарят представените за придобиване на образователната и научна степен "доктор" и на научната степен "доктор на науките".

(3) (Нова - ДВ, бр. 56 от 2018 г., в сила от 06.07.2018 г.) Кандидатите представят справка за изпълнение на минималните национални изисквания, на изискванията по чл. 1а, ал. 2, както и справка за оригиналните научни приноси, към които се прилагат съответните доказателства.

(4) (Предишна ал. 3 - ДВ, бр. 56 от 2018 г., в сила от 06.07.2018 г.) В правилника на съответното висше училище или научна организация могат да се предвидят и други условия.

Чл. 61. (Изм. - ДВ, бр. 19 от 2011 г., в сила от 08.03.2011 г., изм. - ДВ, бр. 56 от 2018 г., в сила от 06.07.2018 г.) (1) Научното жури оценява кандидатите за заемане на академичната длъжност "професор" според изпълнението на условията по чл. 60, ал. 1 и 2 и в съответствие с информацията от справките по чл. 60, ал. 3.

(2) До оценяване се допускат лицата, които отговарят на условията на чл. 60, ал. 1 и 2.

(3) При равни условия по ал. 1 научното жури взема предвид и общата оценка, получена от оценяването на тези от следните допълнителни показатели, които са приложими за съответната област:

1. свързани с учебната дейност:

а) аудиторни и извънаудиторни занятия - споделяне на опита в преподаването и курсовете и супервизия и консултиране на колеги; осигуряване на занимания в практическа среда извън съответното висше училище или научна организация; преподаване по специалността на чужд език;

б) дейност със студенти и докторанти, включително ръководство на докторанти, назначени на преподавателски позиции във висше училище или научна организация;

2. свързани с научноизследователската дейност:

а) ръководство на научноизследователски проекти; създаване на научна група от преподаватели; членство в авторитетна творческа и/или професионална организация в съответната научна област; авторитетни отзиви; създаване на ново направление в науката; създадена научна школа; изнасяне на лекции в чуждестранни университети;

б) приложени в практиката резултати от научни изследвания; изобретения и рационализации;

3. свързани с художественотворческата или спортната дейност:

а) членство в творческа организация; създадена творческа школа; изнасяне на лекции в чуждестранни университети; художественотворчески или спортни изяви, включително творчески или спортни изяви на международно признати форуми;

б) създаване на произведения на изкуството с международно признание.

Чл. 62. (Изм. - ДВ, бр. 56 от 2018 г., в сила от 06.07.2018 г.) (1) Заемането на академичната длъжност "професор" се осъществява въз основа на конкурс и избор, проведени при условията и по реда на глава трета, раздел IV от ЗРАСРБ.

(2) Факултетният, съответно научният, съвет може да се произнася по процедури за заемане на академичната длъжност "професор" само ако поне една трета от състава на съвета с право на глас е от лица, заемащи академичната длъжност "професор" или притежаващи научната степен "доктор на науките".

(3) В състава на съвета по ал. 2 за целите на избора задължително се включват членовете на академичния състав на съответния факултет или научна организация, които заемат академичната длъжност "професор" или притежават научната степен "доктор на науките".

(4) При невъзможност да се изпълни условието по ал. 2 за участие в конкретната процедура за заемане на академичната длъжност "професор" могат да бъдат привлечени и външни членове, които отговарят на изискванията на ал. 2.

Допълнителни разпоредби

§ 1. По смисъла на правилника:

1. "Първично звено" е катедра във факултет на висше училище или съответна на нея структура в научна организация.

2. "Приемащо структурно звено" е факултет във висше училище или съответстващото му структурно звено в научна организация, в което се приемат и обучават докторанти или се провежда конкурс за придобиване на научна степен или за заемане на академична длъжност.

3. (нова - ДВ, бр. 9 от 2012 г.) "Външни членове" са лица, които към датата на утвърждаване на научното жури или най-малко пет години преди тази дата не са упражнявали преподавателска или научна дейност по трудово правоотношение с висшето училище или научната организация.

§ 2. Професионалните направления и научните области по смисъла на правилника се определят съответно на областите на висшето образование и професионалните направления, определени с Класификатора на областите на висше образование и професионалните направления, приет с Постановление № 125 на Министерския съвет от 2002 г.

§ 3. Съотношението на заемащите академичните длъжности "асистент", "главен асистент", "доцент" и "професор" във всяко висше училище или научна организация се урежда в съответния правилник на висшето училище или научна организация.

§ 4. Разпоредбите на правилника се прилагат от висшите военни училища, доколкото не противоречат на Закона за отбраната и въоръжените сили на Република България, Правилника за прилагане на Закона за отбраната и въоръжените сили на Република България и на актовете за тяхното създаване.

§ 5. Материалите по чл. 32, ал. 2 и чл. 41, ал. 3, които съдържат класифицирана информация, не се публикуват на интернет страницата на висшето училище или на научната организация и в тези случаи заседанията на научните журита по чл. 33, ал. 1 са закрити.

Преходни и Заключителни разпоредби

§ 6. Правилникът се приема на основание § 9, ал. 2 от Закона за развитието на академичния състав в Република България.

§ 7. (Отм. - ДВ, бр. 19 от 2011 г., в сила от 08.03.2011 г.)

Заключителни разпоредби

КЪМ ПОСТАНОВЛЕНИЕ № 44 ОТ 25 ФЕВРУАРИ 2011 Г. ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА
ПРАВИЛНИКА ЗА ПРИЛАГАНЕ НА ЗАКОНА ЗА РАЗВИТИЕТО НА АКАДЕМИЧНИЯ СЪСТАВ В
РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

(ОБН. - ДВ, БР. 19 ОТ 2011 Г., В СИЛА ОТ 08.03.2011 Г.)

§ 51. Постановлението влиза в сила от деня на обнародването му в "[Държавен вестник](#)".

Преходни и Заключителни разпоредби
КЪМ ПОСТАНОВЛЕНИЕ № 142 ОТ 8 ЮЛИ 2013 Г. ЗА ПРИЕМАНЕ НА УСТРОЙСТВЕН
ПРАВИЛНИК НА МИНИСТЕРСТВОТО НА МЛАДЕЖТА И СПОРТА

(ОБН. - ДВ, БР. 62 ОТ 2013 Г., В СИЛА ОТ 03.07.2013 Г.)

§ 71. В Правилника за прилагане на Закона за развитието на академичния състав в Република България, приет с Постановление № 202 на Министерския съвет от 2010 г. (обн., ДВ, бр. 75 от 2010 г.; изм. и доп., бр. 19 от 2011 г. и бр. 9 от 2012 г.), навсякъде думите "образованието, младежта и науката" се заменят с "образованието и науката".

.....

§ 91. Постановлението влиза в сила от 3 юли 2013 г.

Преходни и Заключителни разпоредби
КЪМ ПОСТАНОВЛЕНИЕ № 207 ОТ 18 ЮЛИ 2014 Г. ЗА ПРИЕМАНЕ НА ПРАВИЛНИК ЗА
УСТРОЙСТВОТО И ДЕЙНОСТТА НА МИНИСТЕРСТВОТО НА ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ

(ОБН. - ДВ, БР. 60 ОТ 2014 Г., В СИЛА ОТ 22.07.2014 Г.)

§ 44. Постановлението влиза в сила от деня на обнародването му в "[Държавен вестник](#)".

Заключителни разпоредби
КЪМ ПОСТАНОВЛЕНИЕ № 191 ОТ 22 ЮЛИ 2015 Г. ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА
НОРМАТИВНИ АКТОВЕ НА МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ

Заключителни разпоредби

(ОБН. - ДВ, БР. 57 ОТ 2015 Г., В СИЛА ОТ 28.07.2015 Г.)

§ 32. Постановлението влиза в сила от деня на обнародването му в "Държавен вестник".

Заключителни разпоредби
КЪМ ПОСТАНОВЛЕНИЕ № 122 ОТ 29 ЮНИ 2018 Г. ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА
ПРАВИЛНИКА ЗА ПРИЛАГАНЕ НА ЗАКОНА ЗА РАЗВИТИЕТО НА АКАДЕМИЧНИЯ СЪСТАВ В
РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

(ОБН. - ДВ, БР. 56 ОТ 2018 Г., В СИЛА ОТ 06.07.2018 Г.)

§ 31. Постановлението влиза в сила от датата на обнародването му в "Държавен вестник".

Приложение към чл. 1а, ал. 1

(Ново - ДВ, бр. 56 от 2018 г., в сила от 06.07.2018 г., изм. и доп. - ДВ, бр. 15 от 2019 г., изм. с Решение № 8442 от 22 август 2023 г. на ВАС - ДВ, бр. 76 от 2023 г., в сила от 05.09.2023 г., изм. - ДВ, бр. 23 от 2025 г.)

Минимални национални изисквания към научната, преподавателската и/или художественотворческата или спортната дейност на кандидатите за придобиване на научна степен и за заемане на академичните длъжности "главен асистент", "доцент" и "професор" по научни области и/или професионални направления

Област 1. Педагогически науки

Професионално направление 1.1. Теория и управление на образованието, 1.2. Педагогика, 1.3. Педагогика на обучението по ...

Таблица 1. Минимални изисквани точки по групи показатели за различните научни степени и академични длъжности

Група от показатели	Съдържание	Доктор	Доктор на науките	Главен асистент	Доцент	Професор
А	Показател 1	50	50	50	50	50
Б	Показател 2	-	100	-	-	-
В	Показател 3	-	-	-	100	100
Г	Сума от показателите от 4 до 10	30	100	-	200	200
Д	Сума от показателите от 11 до 13	-	100	-	50	100
Е	Сума от показателите от 14 до края	-	-	-	-	100

Таблица 2. Брой точки по показатели

Група от показатели	Показател	Брой точки
А	1. Дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен "доктор"	50
Б	2. Дисертационен труд за присъждане на научна степен "доктор на науките"	100
В	3. Хабилизационен труд - монография	100
Г	4. Публикувана монография, която не е представена като основен хабилизационен труд	100
	5. Публикувана книга на базата на защитен дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен "доктор" или за присъждане на научна степен "доктор на науките"	75
	6. Статии и доклади, публикувани в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация	30/n
	7. Статии и доклади, публикувани в нереферирани списания с научно рецензиране или публикувани в редактирани колективни томове	10/n
	8. Студии, публикувани в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация	45/n
	9. Студии, публикувани в нереферирани списания с научно рецензиране или публикувани в редактирани колективни томове	15/n
	10. Публикувана глава от колективна монография	20/n
Д	11. Цитирания или рецензии в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация или в монографии и колективни томове	15
	12. Цитирания в монографии и колективни томове с научно рецензиране	10

Таблица 2. Брой точки по показатели

Група от показатели	Показател	Брой точки
	13. Цитирания или рецензии в нереферирани списания с научно рецензиране	5
Е	14. Придобита научна степен "доктор на науките"	40
	15. Ръководство на успешно защитил докторант (n е броят съръководители на съответния докторант)	40/n
	16. Участие в национален научен или образователен проект	15
	17. Участие в международен научен или образователен проект	20
	18. Ръководство на национален научен или образователен проект	30
	19. Ръководство на международен научен или образователен проект	40
	20. Публикуван университетски учебник или учебник, който се използва в училищната мрежа	40/n
	21. Публикувано университетско учебно пособие или учебно пособие, което се използва в училищната мрежа	20/n

Област 7. Здравеопазване и спорт

Професионално направление 7.1. Медицина, 7.2. Стоматология, 7.3. Фармация, 7.4. Обществено здраве, 7.5. Здравни грижи, 7.6. Спорт

Таблица 1. Минимални изисквани точки по групи показатели за различните научни степени и академични длъжности

Група от показатели	Съдържание	Доктор	Доктор на науките	Главен асистент	Доцент	Професор
А	Показател 1	50	50	50	50	50
Б	Показател 2	-	100	-	-	-
В	Показатели 3 или 4	-	-	-	100	100
Г	Сума от показателите от 5 до 9	30	100	-	200 (160 за ПН 7.6)	200 (180 за ПН 7.6)
Д	Сума от показателите от 10 до 12	-	100	-	50	100
Е	Сума от показателите от 13 до края	-	-	-	-	100 (80 за ПН 7.6)

Таблица 2. Брой точки по показатели

Група от показатели	Показател	Брой точки
А	1. Дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен "доктор"	50
Б	2. Дисертационен труд за присъждане на научна степен "доктор на науките"	100

Таблица 2. Брой точки по показатели

Група от показатели	Показател	Брой точки
В	3. Хабилитационен труд - монография	100
	4. Хабилитационен труд - научни публикации (не по-малко от 10) в издания, които са реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация	60/n за всяка публикация
Г	5. Публикувана монография, която не е представена като основен хабилитационен труд	100
	6. Публикувана книга на базата на защитен дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен "доктор" или за присъждане на научна степен "доктор на науките"	40
	7. Публикации и доклади, публикувани в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация	60/n или разпределени в съотношение на базата на протокол за приноса
	8. Публикации и доклади, публикувани в нереперирани списания с научно рецензиране или публикувани в редактирани колективни томове	30/n или разпределени в съотношение на базата на протокол за приноса
	9. Публикувана глава от колективна монография	20/n
Д	10. Цитирания или рецензии в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация или в монографии и колективни томове	15
	11. Цитирания в монографии и колективни томове с научно рецензиране	10

Таблица 2. Брой точки по показатели

Група от показатели	Показател	Брой точки
	12. Цитирания или рецензии в нереферирани списания с научно рецензиране	5
Е	13. Придобита научна степен "доктор на науките"	40
	14. Ръководство на успешно защитил докторант (n е броят ръководители на съответния докторант)	40/n
	15. Придобита медицинска специалност	40
	16. Участие в национален научен или образователен проект	15
	17. Участие в международен научен или образователен проект	20
	18. Ръководство на национален научен или образователен проект	30
	19. Ръководство на международен научен или образователен проект	40
	20. Публикуван университетски учебник или учебник, който се използва в училищната мрежа	40/n
	21. Публикувано университетско учебно пособие или учебно пособие, което се използва в училищната мрежа	20/n
	22. Обучение на стажанти, специализанти и докторанти (семинарни и практически занятия)	30
	23. Завоювани отличия от национални спортни състезания (за ПН 7.6. Спорт)	10
	24. Завоювани отличия от международни спортни състезания (за ПН 7.6. Спорт)	20

Забележки:

1. Изпълнението на минималните национални изисквания е само условие за допуск до участие в процедурите по ЗРАСРБ.

2. Поради изискването на чл. 24, ал. 1, т. 3 от ЗРАСРБ за наличието на "монографичен труд или равностойни публикации" в таблицата се съдържа формула за приравняването на монографията към еквивалентен брой публикации - статии или студии. Заместващите монографията статии/студии се изключват от броя на публикациите, оценявани по други показатели.

При прилагането на чл. 24, ал. 1, т. 3 от ЗРАСРБ в отделни професионални направления (например някои от хуманитарните и от социалните науки) съобразно тяхната специфика се допуска само монографичен труд без приравняването му към равностойни публикации в специализирани научни издания. Отчита се значението на монографиите в хуманитарните и обществените науки. При тези науки най-голямото признание се получава чрез монографии, публикувани в страната и в чужбина, а не чрез статии или студии в списания.

3. Министерството на образованието и науката чрез НАЦИД поддържа Списък на съвременни български научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация, както и извършва съответните справки относно чуждестранните научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация.

НАЦИД определя световноизвестните бази данни с научна информация, съотносими към съответното професионално направление.

4. (доп. - ДВ, бр. 15 от 2019 г.) Министерството на образованието и науката чрез НАЦИД създава и поддържа Национален референтен списък на съвременни български научни издания с научно рецензиране. На основата на този списък се отчитат публикации и цитати в издания с научно рецензиране, които не са реферирани и индексирани, като публикациите и цитатите са приведени към публикации и цитати в реферирани и индексирани издания чрез съответни числови стойности на съответствие. По преценка на научното жури или на факултетния, съответно на научния съвет чуждестранни научни издания с рецензиране, които не са реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация, се приравняват на български научни издания с рецензиране.

5. По отношение на монографиите с повече от един автор следва да е налице задължително разделителен протокол между авторите, като, за да се зачита трудът за монографичен, авторът следва да има самостоятелно брой страници, отговарящи на дефиницията за монография. При авторство на по-малък брой страници участието на съответния автор се счита за студия/статия.

6. (изм. - ДВ, бр. 15 от 2019 г.) Прилага се различно третиране на статиите с един автор и с няколко съавтора в различните професионални направления.

При повечето области коефициентът за статията трябва да се раздели поравно между съавторите, като с "n" се означава техният брой.

Изключение се прави за професионално направление 4.4. Науки за земята от област 4 и области 5, 6 и 7, в които водещият принос играе важна роля. В случай че авторите са подписали протокол за определяне на приноса си в публикацията, точките се разпределят на базата на съотношението в протокола. Писма от всички съавтори също се приемат за протокол за определяне на приноса.

7. Системата създава възможност за сумирането на коефициентите в рамките на една група показатели (А, Б, В, Г, Д и Е), така че да се извършва вътрешна компенсация и недостигащите точки от един показател да се допълват с точки от друг.

8. Специфични изисквания при установяване на показателите за различните академични длъжности:

а) "главен асистент" - не се изисква изпълнение на допълнителни показатели след придобиване на образователната и научна степен "доктор";

б) "доцент" - не могат да се повтарят доказателства (публикации и др.) по различните показатели, представени за придобиване на образователната и научна степен "доктор" и за придобиването на научната степен "доктор на науките" (чл. 24, ал. 1, т. 3 от ЗРАСРБ);

в) "професор" - не могат да се повтарят доказателства (публикации и др.) по различните показатели, представени за придобиване на образователната и научна степен "доктор" и за придобиването на научната степен "доктор на науките", и за заемане на академичната длъжност "доцент" (чл. 29, ал. 1, т. 3 от ЗРАСРБ);

г) при заемане на академична длъжност "професор", без преди това кандидатът да е заемал академичната длъжност "доцент" (чл. 29, ал. 1, т. 2 от ЗРАСРБ), към изискуемите минимални национални изисквания за академичната длъжност "професор" трябва да се прибавят и минималните национални изисквания за академичната длъжност "доцент", като образователната и научна степен "доктор" се включва само веднъж;

д) в процедурите по т. "б" и "в" могат да се ползват и точки за публикувана книга на базата на защитен дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен "доктор" или за присъждане на научна степен "доктор на науките".

9. (доп. - ДВ, бр. 15 от 2019 г.) От общия брой цитирания се изваждат тези, при които цитираната и цитиращата публикация имат поне един общ автор (т.е. автоцитатите). Всяка цитирана публикация се брои само веднъж за дадена цитираща публикация независимо от това колко пъти е спомената в текста на цитиращата статия. Могат да се представят цитирания от всички трудове на кандидата, като представените за целите на една процедура не могат да бъдат използвани в друга. Рецензия за една публикация е

приравнена на едно цитиране на същата публикация. Отчитат се само рецензиите за публикации на кандидата, но не и рецензии, писани от кандидата.

10. С удостоверение от съответния издател за "публикувани" се приемат и статии, студии, монографии и др., които са приети за печат в издания, които притежават ISSN или ISBN.

11. При международни проекти се отчитат само средствата, които са привлечени за използване от българските учени, включени в проекта, и средствата, които са изразходвани на територията на България.

12. Хабилитационен труд е монографията или еквивалентните и статии, представени по реда на чл. 24, ал. 1, т. 3 или чл. 29, ал. 1, т. 3 от ЗРАСРБ.

При процедура за заемане на академичната длъжност "доцент" или "професор" с формула за приравняване на монографията към еквивалентен брой статии се прилага и Хабилитационна разширена справка за научните приноси, представляваща кратко изложение, в което кандидатът описва мястото на проведените изследвания в съответната научна област и своите лични приноси. Хабилитационната справка трябва да съдържа: 1. Въведение, в което накратко се описва същината на изследваните научни проблеми и тяхното място сред изследванията на другите изследователи в тази област; 2. Основни научни приноси, в които кандидатът подробно и изчерпателно описва конкретните оригинални научни приноси, с които кандидатства в конкурса; 3. Библиография, в която ясно са разграничени статиите, с които кандидатът участва в конкурса, от другите статии на кандидата и от статиите на други автори.

13. За област 8. "Изкуства":

а) "реализиран авторски продукт" е публично изпълнен или официално разпространен в кинорежа, по радио, TV, CD, DVD, VOD, VR, AR, WWW и други платформи авторски театрален/танцов/музикален/аудио-визуален художествен продукт (за продуцент, драматург, режисьор, композитор, хореограф, оператор, дизайнер, художник, сценограф, костюмограф, звукорежисьор, аниматор); самостоятелна художествена/сценографска/фотографска изложба/инсталация/албум;

б) "водеща (самостоятелна) творческа изява" е изпълнение на главна роля (солов или камерен концерт, моноспектакъл) в театрален/музикален/танцов/аудио-визуален художествен продукт;

в) "реализиран кратък авторски продукт" е публично изпълнен или официално разпространен в кинорежа, по радио, TV, CD, DVD, VOD, VR, AR, WWW и други платформи кратък авторски театрален/танцов/музикален/аудио-визуален художествен продукт (за продуцент, драматург, режисьор, композитор, хореограф, оператор, дизайнер, художник, сценограф, костюмограф, звукорежисьор, аниматор);

г) "поддържаща творческа изява или участие в колективен продукт" е изпълнение на поддържаща роля в театрален/музикален/танцов/аудио-визуален художествен продукт (сборен концерт; соло в оркестрова творба; участие с авторски продукт в обща художествена/сценографска/фотографска изложба/инсталация/албум.

14. (нова - ДВ, бр. 15 от 2019 г.) Не се извършва деление на броя съ ръководители на докторанта, ако те са от различни научни области.